

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
ALBERT VENGUT, director de màrqueting i subscripcions
JOAN SERRA, director de producció
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**QUÈ ÉS UNA NACIÓ SI NO UNA
CADENA DE GENERACIONS?**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
ramontremosa.cat

VITA BREVIS

Quant
val el
teu vot

El mareig de Plató

Un amic meu m'explica que el seu fill gran, que acaba de fer divuit anys, vol entrar a militar en les joventuts d'un partit polític i em demana consell. Li contesto que és ben normal aquesta actitud, ja que el noi sempre ha vist els seus pares organitzant i promovent tota mena d'actes cívics i culturals (prepolítica) a la seva vila i li dic que la política, com tot activisme, es mama a casa. Curiós país, aquest, capaç de sobreviure i incapaç de viure normalment, però que dóna tossudament una nova generació de gent jove amb sentit de país que té ganes de participar en la seva construcció. Què és una nació si no una cadena de generacions?

POTSER ALGUNES IDEES QUE A MI EM VAN SER de gran utilitat ara fa vint anys, quan jo estava en una edat i en un estat d'ànim semblants, poden ajudar el fill del meu amic en la seva tendra vocació. I és que avui encara recordo, com si fos ara, una brillant conferència del degà de la facultat de filosofia de la UB Jordi Sales en el curs d'estiu del Grup d'Estudis Nacionalistes de 1988, referida precisament al mareig d'un jove Plató ficat en política, ara fa uns 2.500 anys.

JUNTAMENT AMB ELS 'DIÀLEGS', PLATÓ VA DEIXAR un conjunt de tretze cartes. Entre elles la més important és, a molta distància de la resta, la setena. *Praeclara epistula*, l'anomenà Ciceró. Plató als 74 anys va escriure al seu amic Dió què pensava sobre la seva observació de la política d'Atenes en els seus anys de joventut, quan en tenia 24. Plató escrigué: "Quan jo era jove em delia com molts i pensava dedicar-me a la política, tant bon punt hagués arribat a disposar de mi mateix; però heus ací que em vaig trobar al bell mig de moltes desventures de la ciutat". Aquestes desventures eren la guerra del Peloponès, la tirania i la caiguda dels Trenta, l'adveniment dels "demòcrates" i el procés i la mort de Sòcrates. Plató sentia una inclinació vers la vida pública (els seus antecedents familiars feien ben plausible i natural que volgués ocupar-se del govern de la ciutat: el seu padastre, Pírilampos, era amic íntim de Pèricles), però aquest impuls inicial es frenà per les desventures d'Atenes. Tots els fets abans esmentats assenyalen conjuntament la decadència d'Atenes respecte d'un passat gloriós immediat que el jove Plató havia sentit contar. I és que la derrota, la lluita civil i la injustícia legal han estat constants en la vida dels homes.

L'IMPULS INICIAL A L'ACCIÓ DEL JOVE PLATÓ dins de la ciutat es va anar decantant cap a l'observació: "Jo observava tot això, quins eren els homes que manaven la política i quines eren les lleis i els costums i, com més ho considerava i més avançava en maduresa, molt més difícil em semblava que era d'administrar bé els afers públics". Aquesta reflexió conclou que és necessari d'actuar en la ciutat conjuntament amb un grup d'amics: "No em semblava que fos possible fer-ho sense amics i companys dignes de confiança". I és que una primera lliçó platònica rau en aquest trànsit des de la immediatesa del desig a la percepció de la dificultat, i del nosaltres construït en l'amistat, com a condició primera de tota possible acció política.

PLATÓ, PERÒ, NO VA ABANDONAR EL SEU LLOC d'observador per tal d'albirar "una millora general de la ciu-

XAVIER RAMIRO

"Quina actualitat té el mareig de fa 25 segles del jove Plató en la nostra Catalunya col·lapsada d'avui, que encara viu de les inèrcies de la Renaixença!"

tat". Plató travessa el seu mareig en la persistència d'un lloc d'observació i no en la retirada o refugi en la "privacy", tan freqüent en el nostre temps. La mirada platònica, com va dir-nos Jordi Sales, mira el que té importància (homes, lleis, costums), mentre que la mirada postmoderna avui només mira models. Avui l'home modern es desenganya ("no hi ha cap model vàlid") i es retira de la vida pública, mentre que Plató es manté sempre en l'observació de la polis, tant abans com després del mareig. I mentre l'home modern cerca una "reconciliació" entre el món del poder i el món de l'esperit, el desengany platònic conclou que no hi ha ciutats ben governades, de la qual cosa en naixerà la filosofia política: el remei possible de la malaltia

rau a tornar a insistir en l'examen dels homes, de les lleis i dels costums.

PLATÓ ACABA PROPOSANT PER A LA CIUTAT MALALTA que "es donin lleis millors", proposta que exigeix una meravellosa preparació acompanyada de molta sort per poder implantar-la. Certament, el remei és molt difícil però és concret: un gran esforç per millorar que eviti la degradació de les persones i de les ciutats. Quina actualitat té el mareig de fa 25 segles del jove Plató en la nostra Catalunya col·lapsada d'avui, que encara viu de les inèrcies de la Renaixença!

NO TINC PAS CAP INTENCIÓ DE DONAR CONSELLS al fill del meu amic. Jo mateix vaig militar intensament durant tres anys en les joventuts d'un partit polític i en tinc molts records; uns de bons i uns altres de no tan bons, com passa en tants àmbits de la vida. Entenc, però, que la militància política en edat molt jove no hauria d'anar en cap cas en detriment de la formació per a l'entrada futura en el mercat laboral (cal mirar de fer una carrera universitària o aprendre un ofici el millor possible) i no hauria tampoc d'ocupar tot el temps disponible per fer vida cívica, cultural, esportiva o social. I és que al capdavant crec que, abans d'aspirar a exercir un lideratge polític en la societat, caldria haver demostrat una certa capacitat de lideratge en un àmbit prepolític concret, ja sigui professional o cívic. Que Plató, tot i marejat, ens il·lumini.

Jordi
Graupera

Dóna gust de veure el president del govern espanyol passejar-se pel regne repartint indemnitzacions. Ho vam tastar al Carmel i ho tornarem a tastar quan vingui a comprovar quin és l'estat d'ànim de la colònia dels generadors d'electricitat. Així es ven Espanya. Així la comprem. Entre aquests dos moments gloriosos del president de la metròpoli, l'hem vist a les Canàries prenent notes i prometent diners, el vam veure a les Corts prometent-ne per als pares amb ànims de reproduir-se (per Nadal, teles de 2.500 euros) i una llarga llista tota la legislatura. No dic que els incendiat de Tenerife no necessitin ajuda, però tota responsabilitat sembla resumir-se en una indemnització. No és cap cosa nova. Només cal recordar les principals propostes dels partits catalans a les darreres eleccions nacionals per comprovar que els nostres ideòlegs només competeixen per la quantitat de les donacions i el sector de vots que persegueixen. També les eleccions municipals van dur-nos Reis Mags i caramels. Els dèspotes adormen els súbdits amb xavalla. Com si en sobrés. La culpa és nostra. Podríem començar a exigir que deixin de guanyar vots a través del número de compte, llstant el nostre esforç diari per engreixar el seu populisme. Però ningú no guanyarà unes eleccions tancant l'aixeta, caldrà esperar que s'assequi l'economia. Ni a Espanya ni a Catalunya hi ha un sol partit mínimament liberal que entengui que no és la subvenció el que fa prosperar la gent. Pel camí els veritables desprotegits es moren de fàstic. Ningú no ens va avisar que els diners públics eren per repartir indiscriminadament, comprar voluntats i satisfer l'ànim consumista de la classe mitjana.